

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE

Zagadnienie	Objaśnienie																		
Przeciętne zatrudnienie (etaty)	<p>Przeciętne zatrudnienie jest to średnia wielkość zatrudnienia obliczona dla badanego okresu (np. miesiąca, kwartału, roku) na podstawie ewidencyjnego stanu zatrudnienia.</p> <p>Do wyliczenia przeciętnego zatrudnienia uwzględnia się wszystkie zatrudnione osoby, bez względu na to czy jest to ich główne miejsce pracy, czykolejne.</p> <p>Przeciętne zatrudnienie oblicza się po uprzednim przeliczeniu osób niepełnozatrudnionych na liczbę pełnozatrudnionych. Przy przeliczeniu osób niepełnozatrudnionych na liczbę osób pełnozatrudnionych stosuje się współczynnik przeliczeniowy, będący stosunkiem liczby godzin pracy osób niepełnozatrudnionych do liczby godzin pracy osób pełnozatrudnionych, czyli do nominalnego czasu pracy. Liczbę pracowników pełnozatrudnionych uzyskujemy w wyniku przemnożenia liczby pracowników niepełnozatrudnionych przez odpowiednie współczynniki przeliczeniowe. Sposób przeliczania liczby osób niepełnozatrudnionych na liczbę osób pełnozatrudnionych w danym zakładzie pracy ilustruje przykład.</p> <p><i>Przykład:</i></p> <p><i>Nominalny czas pracy wynosi 40 godzin tygodniowo (Kodeks Pracy z dnia 1 stycznia 2008 r., Dział VI, Rozdz. II, art. 129, par. 1). Zakład zatrudnia 81 osób na pełnym etacie oraz 32 osoby w niepełnym wymiarze czasu pracy, z tego: 8 osób pracuje na ¼ etatu, tj. po 10 godzin tygodniowo, 15 osób na ½ etatu, tj. po 20 godzin, 7 osób na ¾ etatu, tj. po 30 godzin i 2 osoby na 7/8 etatu, tj. po 35 godzin tygodniowo.</i></p> <p>Po zastosowaniu współczynników przeliczeniowych, zaokrągleniu do liczb całkowitych otrzymanych wyników i ich zsumowaniu, uzyskuje się liczbę osób pełnozatrudnionych:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;"><i>Liczba osób niepełnozatrudnionych</i></th> <th style="text-align: center;"><i>Współczynnik przeliczeniowy</i></th> <th style="text-align: center;"><i>Liczba osób niepełnozatrudnionych po przeliczeniu na osoby pełnozatrudnione</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">8</td> <td style="text-align: center;">$10/40 = 0,25$</td> <td style="text-align: center;">$8 \text{ osób} \times 0,25 \text{ etatu} = 2$</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">15</td> <td style="text-align: center;">$20/40 = 0,50$</td> <td style="text-align: center;">$15 \text{ osób} \times 0,50 \text{ etatu} = 7,5 \approx 8$</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">7</td> <td style="text-align: center;">$30/40 = 0,75$</td> <td style="text-align: center;">$7 \text{ osób} \times 0,75 \text{ etatu} = 5,25 \approx 5$</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">$35/40 = 0,875 = 0,88$</td> <td style="text-align: center;">$2 \text{ osoby} \times 0,88 \text{ etatu} = 1,76 \approx 2$</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;"><i>Razem 32</i></td> <td style="text-align: center;"><i>X</i></td> <td style="text-align: center;"><i>Razem 17</i></td> </tr> </tbody> </table> <p><i>Po dodaniu liczby osób niepełnozatrudnionych po przeliczeniu na osoby pełnozatrudnione i liczby osób zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy, otrzymuje się liczbę pełnozatrudnionych w danym zakładzie pracy: $17 + 81 = 98$.</i></p>	<i>Liczba osób niepełnozatrudnionych</i>	<i>Współczynnik przeliczeniowy</i>	<i>Liczba osób niepełnozatrudnionych po przeliczeniu na osoby pełnozatrudnione</i>	8	$10/40 = 0,25$	$8 \text{ osób} \times 0,25 \text{ etatu} = 2$	15	$20/40 = 0,50$	$15 \text{ osób} \times 0,50 \text{ etatu} = 7,5 \approx 8$	7	$30/40 = 0,75$	$7 \text{ osób} \times 0,75 \text{ etatu} = 5,25 \approx 5$	2	$35/40 = 0,875 = 0,88$	$2 \text{ osoby} \times 0,88 \text{ etatu} = 1,76 \approx 2$	<i>Razem 32</i>	<i>X</i>	<i>Razem 17</i>
<i>Liczba osób niepełnozatrudnionych</i>	<i>Współczynnik przeliczeniowy</i>	<i>Liczba osób niepełnozatrudnionych po przeliczeniu na osoby pełnozatrudnione</i>																	
8	$10/40 = 0,25$	$8 \text{ osób} \times 0,25 \text{ etatu} = 2$																	
15	$20/40 = 0,50$	$15 \text{ osób} \times 0,50 \text{ etatu} = 7,5 \approx 8$																	
7	$30/40 = 0,75$	$7 \text{ osób} \times 0,75 \text{ etatu} = 5,25 \approx 5$																	
2	$35/40 = 0,875 = 0,88$	$2 \text{ osoby} \times 0,88 \text{ etatu} = 1,76 \approx 2$																	
<i>Razem 32</i>	<i>X</i>	<i>Razem 17</i>																	
Przeciętne zatrudnienie w miesiącu	<p>Przeciętną liczbę zatrudnionych w miesiącu można obliczać stosując metodę średniej arytmetycznej, średniej chronologicznej lub metodę uproszczoną, tj. średnią z sumy dwóch stanów dziennych.</p>																		

<ul style="list-style-type: none"> • metoda średniej arytmetycznej 	<p>Przy metodzie średniej arytmetycznej dodaje się stany zatrudnienia (pełnozatrudnionych w osobach fizycznych oraz niepełnozatrudnionych po przeliczeniu na pełne etaty) w poszczególnych dniach pracy w danym miesiącu, łącznie z przypadającymi w tym czasie niedzielami, świątami oraz dniami wolnymi od pracy (przyjmując dla tych dni stan zatrudnienia z dnia poprzedniego lub następnego, jeśli miesiąc rozpoczyna się dniem wolnym od pracy) i otrzymaną sumę dzieli się przez liczbę dni kalendarzowych miesiąca sprawozdawczego.</p> <p><i>Przykład: Stany zatrudnienia w poszczególnych dniach miesiąca sprawozdawczego w danym zakładzie pracy, np.:</i></p> $98 + 96 + 95 + 91 + \dots + 96 + \dots + 93 + 96 + 91 + 90 = 2796 : 30 \text{ dni} = 93,2.$ <p><i>Po zaokrągleniu przeciętna liczba zatrudnionych w miesiącu = 93.</i></p> <p>Metodę tę powinno się stosować w przypadku znacznych ruchów kadrowych w okresie sprawozdawczym.</p> <p>Osób przebywających na urloпах bezpłatnych, wychowawczych oraz osób otrzymujących zasiłki chorobowe, macierzyńskie, ojcowskie, rodzicielskie i opiekuńcze nie należy liczyć do stanów dziennych w czasie trwania tych nieobecności z wyjątkiem osób, które łączą dodatkowy urlop macierzyński lub urlop rodzicielski z pracą w niepełnym wymiarze u pracodawcy udzielającego tego urlopu.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • metoda średniej chronologicznej 	<p>Przy metodzie średniej chronologicznej dodaje się połowę stanu zatrudnienia na początek miesiąca, stan zatrudnienia w 15 dniu miesiąca oraz połowę stanu w ostatnim dniu miesiąca i dzieli otrzymaną sumę przez 2.</p> <p><i>Przykład: Stan zatrudnienia w pierwszym dniu miesiąca w danym zakładzie pracy wynosi 98 etatów, stan zatrudnienia w 15 dniu miesiąca = 96, a w ostatnim dniu miesiąca = 90.</i></p> <p><i>Stosując powyższą metodę otrzyma się przeciętną liczbę zatrudnionych w miesiącu:</i></p> $0,5 \times 98 + 96 + 0,5 \times 90 = 190; 190 : 2 = 95.$ <p>Przy zastosowaniu tej metody (w stanach dziennych przyjmowanych do obliczeń) nie należy ujmować osób, które powyżej 14 dni nieprzerwanie w danym miesiącu przebywały na urloпах bezpłatnych, wychowawczych, otrzymywały zasiłki chorobowe, macierzyńskie, rodzicielskie, ojcowskie i opiekuńcze z wyjątkiem osób, które łączą dodatkowy urlop macierzyński lub urlop rodzicielski z pracą w niepełnym wymiarze u pracodawcy udzielającego tego urlopu.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • metoda uproszczona 	<p>W metodzie uproszczonej, tzn. przy średniej z dwóch stanów dziennych dodaje się stany zatrudnienia – na pierwszy i ostatni dzień miesiąca i dzieli przez 2.</p> <p>Przykład: Przyjmując stany zatrudnienia w danym zakładzie pracy z poprzedniego przykładu:</p> $98 + 90 = 188; 188 : 2 = 94.$ <p>Przy zastosowaniu tej metody (w stanach dziennych przyjmowanych do obliczeń) nie należy ujmować osób, które powyżej 14 dni nieprzerwanie w danym miesiącu przebywały na urloпах bezpłatnych, wychowawczych, otrzymywały zasiłki chorobowe, macierzyńskie, rodzicielskie, ojcowskie i opiekuńcze z wyjątkiem osób, które łączą dodatkowy urlop macierzyński lub urlop rodzicielski z pracą w niepełnym wymiarze u pracodawcy udzielającego tego urlopu.</p>

<p>Przeciętne zatrudnienie w kwartale</p>	<p>Przeciętną liczbę zatrudnionych w kwartale oblicza się sumując przeciętne liczby zatrudnionych w poszczególnych miesiącach kwartału i dzieląc otrzymaną sumę przez 3.</p> <p><i>Przykład: Sumując przeciętne liczby zatrudnionych z trzech kolejnych miesięcy kwartału w danym zakładzie pracy, np.: $93 + 95 + 94 = 282$ dzieli się przez 3 (liczbę miesięcy w kwartale) = 94.</i></p> <p>Jeżeli zakład pracował niepełny kwartał (np. 2 miesiące lub 1 miesiąc), wówczas należy dodać przeciętną liczbę zatrudnionych w miesiącach pracy w danym kwartale i otrzymaną sumę podzielić również przez 3.</p> <p><i>Przykład: Przyjmując przeciętną liczbę zatrudnionych z powyższego przykładu, jeżeli zakład pracy funkcjonował tylko w pierwszych dwóch miesiącach kwartału:</i></p> <p>$93 + 95 = 188$; $188 : 3 = 62,7$ a po zaokrągleniu = 63.</p>
<p>Przeciętne zatrudnienie od początku roku do końca okresu sprawozdawczego (narastająco)</p>	<p>Obliczając przeciętną liczbę zatrudnionych od początku roku do końca okresu sprawozdawczego należy dodać przeciętne liczby zatrudnionych w poszczególnych miesiącach, które upłynęły od początku roku do końca miesiąca sprawozdawczego i otrzymaną sumę podzielić przez liczbę tych miesięcy. Jeżeli zakład pracy nie przepracował wszystkich miesięcy objętych okresem sprawozdawczym, wówczas należy dodać przeciętną liczbę zatrudnionych w okresie pracy danego zakładu, a otrzymaną sumę podzielić przez liczbę wszystkich miesięcy w danym okresie sprawozdawczym.</p>
<p>Przeciętne zatrudnienie w roku</p>	<p>Przy obliczaniu przeciętnej liczby zatrudnionych w roku należy dodać przeciętne liczby zatrudnionych w poszczególnych miesiącach i otrzymaną sumę podzielić przez 12.</p> <p>W przypadku, gdy zakład pracy nie przepracował pełnego roku, wówczas przeciętne zatrudnienie oblicza się dodając przeciętne zatrudnienie w miesiącach pracy danego zakładu i dzieląc otrzymaną sumę również przez 12.</p>